

Αντώνης Δραγανίγος

Η γραμμή της απειθαρχίας – ρήξης – αποδέσμευσης αντιμετωπίζεται από ορισμένους ως ονειροφαντασία και ιδεοληψία. Στην πράξη όμως φάνηκε πως **ιδεοληψία είναι η προσδοκία αλλαγής της ΕΕ**. Η πάλη **αποκλειστικά κατά των συνεπειών** δεν οδηγεί σε νικηφόρους αγώνες, καθώς η πρόκληση της απειθαρχίας και της ανατροπής των ντιρεκτίβων της ΕΕ ορθώνεται γρήγορα μπροστά στο κίνημα.

Πώς ενσωματώνεται η διαφωνία εντός των ορίων της ΕΕ

Ο κόσμος της αριστεράς, αλλά και πολύ μεγάλο τμήμα των εργαζόμενων, είναι κατά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Άλλωστε η πρόσφατη ιστορική εμπειρία των μνημονίων και του αγώνα εναντίον τους συντάραξε την ελληνική κοινωνία απ' τα θεμέλιά της. Όμως παρόλο που οι περισσότερες δυνάμεις συμφωνούν στην διαπίστωση του αντιλαϊκού της χαρακτήρα δεν υπάρχει συμφωνία στην απάντηση.

Άλλες υποστηρίζουν ότι η ΕΕ είναι μεν αντιλαϊκή αλλά μπορεί να αλλάξει, να μετασχηματισθεί σε μια «πράσινη Ευρώπη», σε μια «κοινωνική Ευρώπη» (περίπτωση ΜΕΡΑ25). Δεν μιλάμε φυσικά για μια σοσιαλιστική Ευρώπη, αλλά για ένα σοσιαλδημοκρατικό κοινωνικό συμβόλαιο, κάποιων απομεινاريών του «κράτους πρόνοιας».

Άλλοι είναι «κατά της ΕΕ», με μια λογική «ρήξης» ακόμα και με την αποδέσμευση από αυτή,

αλλά θεωρούν ότι «δεν είναι της ώρας» να προβληθεί αυτός ο στόχος. Η ζωή και ο συσχετισμός τον έχουν «αποσύρει» από την ημερήσια διάταξη. Κατά την γνώμη τους αυτό που προέχει τώρα είναι η πάλη για τα «άμεσα ζητήματα» του οικονομικού αγώνα και κάποια στιγμή, όταν θα οξυνθεί η κατάσταση... «βλέπουμε».

Τέλος, το ΚΚΕ είναι κατά της ΕΕ, αλλά παραπέμπει την έξοδο στην περίοδο μετά την λαϊκή εξουσία. Με αυτή τη λογική αρνήθηκε να κλιμακώσει πολιτικά την πάλη κατά της συμμετοχής στην ευρωζώνη και την ΕΕ το 2015 βάζοντας αντικειμενικά από αριστερά πλάτη στη σταθεροποίηση του συστήματος.

Αριστερά και ΕΕ: σύνδεση τακτικής – στρατηγικής

Το ερώτημα που τίθεται στην αριστερά δεν αφορά το ποιος είναι «υπέρ της εξόδου» από την ΕΕ εδώ και τώρα, και ποιος είναι «λίγο αργότερα». Το δίλημμα δεν είναι ανάμεσα σε ένα μεγαλόστομο βερμπαλισμό που μιλάει συνεχώς για «έξοδο», περισσότερο για να προβάλλει μια ιδεοληπτική «αντικαπιταλιστική ταυτότητα» και να «χωρίσει» την αριστερά και σε κάποιους που είναι μεν με την ρήξη και την αποδέσμευση, αλλά με έναν πιο ρεαλιστικό τρόπο στο σήμερα.

Το ερώτημα είναι αν το εργατικό λαϊκό κίνημα και η αριστερά έχουν γραμμή πάλης ενάντια στην ΕΕ, ρήξης με την ΕΕ, δηλαδή λογική πολιτικού αγώνα για ρήγματα σήμερα και συνολική ρήξη και αποδέσμευση αύριο ή αν έχουν λογική αποδοχής ή και συμβιβασμού με την ΕΕ, έναν αυτοπεριορισμό στην πάλη «ενάντια στις συνέπειες».

Τα δύο αυτά πράγματα είναι τελείως διαφορετικά. Είτε πολιτικός αγώνας του εργατικού λαϊκού κινήματος για απειθαρχία-ρήξη-αποδέσμευση, για ρήγματα και ανατροπή στους πυλώνες της κυρίαρχης πολιτικής σήμερα είτε αμυντική πάλη «κατά των συνεπειών» με ουσιαστική αποδοχή αυτών των πυλώνων και αυτοπεριορισμό των στόχων του κινήματος στα όριά τους.

Η ανάγκη απειθαρχίας στις εντολές και τις ντιρεκτίβες της ΕΕ προκύπτει από το πολύ πραγματικό γεγονός ότι κάθε αντιλαϊκή πολιτική, κάθε νόμος είναι πρακτικά εφαρμογή μιας ευρωπαϊκής οδηγίας. Ότι η αστική πολιτική οργανώνεται και προωθείται μέσα από τον ενωμένη δύναμη εθνικού και υπερεθνικού κράτους.

Στο πρόσφατο μεγαλειώδες φοιτητικό κίνημα ενάντια στα ιδιωτικά πανεπιστήμια το κύριο επιχείρημα της άρχουσας τάξης ήταν ότι η απελευθέρωση της κίνησης των κεφαλαίων

αποτελεί μια από τις τέσσερις θεμελιώδεις επιταγές της ΕΕ και άρα το «ευρωπαϊκό σύνταγμα» επιβάλλει την αποδοχή των ιδιωτικών ΑΕΙ, η οποία είναι υποχρεωτική εφόσον συμμετέχουμε στην ΕΕ.

Στο πρόσφατο μεγαλειώδες φοιτητικό κίνημα τέθηκε η ανάγκη απειθαρχίας στις «ελευθερίες της ΕΕ», που φέρνουν ιδιωτικά ΑΕΙ, η ανάγκη για ρήξη και ανατροπή των δεσμεύσεών της

Το φοιτητικό κίνημα και η αριστερά είχαν να διαλέξουν. Μία επιλογή ήταν η αποδοχή του «δόγματος» και άρα της υποταγής. Μία άλλη, αυτή ενός αμυντικού αγώνα που αποφεύγει να αντιμετωπίσει τον αντίπαλο και οχυρώνεται αποκλειστικά πίσω από το «ελληνικό σύνταγμα». Ο δρόμος του οικονομισμού. Η τρίτη επιλογή ήταν ο δρόμος του ανοιχτού αγώνα για ρήγμα στην αντιδραστική πολιτική της ΕΕ, του συνδυασμού της πάλης κατά των ιδιωτικών ΑΕΙ με τον ανοιχτό πολιτικό αγώνα για να μην ισχύσει η θεμελιακή αυτή «ελευθερία» της ΕΕ, να ανατραπεί η πολιτική της, στον δρόμο για την ευρύτερη ρήξη και την αποδέσμευση από τον μηχανισμό αυτό. Αν και το παραπάνω δεν έγινε συνολικά κτήμα του κινήματος, το γεγονός ότι ένα σημαντικό κομμάτι του όξυνε την πολιτική αντιπαράθεση, δήλωνε ανοιχτά ότι δεν θεωρεί όριο των διεκδικήσεών του τα όρια της ΕΕ, ότι αντίθετα έχει διακηρυγμένο στόχο την ανατροπή τους, έδωσε επιθετικότητα, δύναμη και αντοχή στο κίνημα αυτό.

Το ίδιο μπορεί κανείς να πει για κίνημα ενάντια στο έγκλημα των Τεμπών και το θέμα της πάλης για εθνικοποίηση της Hellenic Train, σε ρήξη και απειθαρχία με την καταιγίδα των ευρωπαϊκών οδηγιών απελευθέρωσης των σιδηροδρόμων που προωθούνται από το 2000 και μετά. Αν το κίνημα περιοριστεί στο να ζητάει «μέτρα ασφάλειας», αν δεν διεκδικήσει άμεσα και συγκεκριμένα την εθνικοποίηση του σιδηρόδρομου, χωρίς αποζημίωση με εργατικό και λαϊκό έλεγχο, αν δεν ενσωματώσει τον πολιτικό αυτό στόχο στις διεκδικήσεις και τους αγώνες του, τότε το πάνδημο αίτημα για δικαιοσύνη θα μείνει τελικά μετέωρο, χωρίς να έρχεται σε αντίθεση με τον πυρήνα της πολιτικής της ΕΕ, θα μείνει στα πλαίσιά της.

Η πάλη κατά της ενεργειακής φτώχειας είναι άρρηκτα δεμένη με την πάλη κατά της «απελευθέρωσης» των αγορών ενέργειας από την ΕΕ. Μόνο που αυτή η πάλη υλοποιείται μόνο με τον πολιτικό στόχο της ενιαίας δημόσιας ΔΕΗ από την παραγωγή μέχρι την κατανάλωση, με εθνικοποίηση του τομέα ενέργειας, κατάργηση των χρηματιστηρίων ενέργειας και απειθαρχία – μη εφαρμογή των οδηγιών της ΕΕ.

Η λογική αυτή αμέσως-αμέσως εγείρει την αντίρρηση ότι οδηγεί σε ρήξη με την ΕΕ, σε νέους εκβιασμούς, σε άρνηση των ευρωπαϊκών κονδυλίων κλπ. Ο ιμπεριαλιστικός αυτός μηχανισμός αυτό που βασικά ξέρει να κάνει είναι να εκβιάζει και να απειλεί, όπως είδαμε και στην περίοδο του δημοψηφίσματος.

Η αντιΕΕ πλευρά της πάλης δεν στέκεται μόνη της, στον «αέρα». Αποτελεί αντίθετα ουσιώδη και αναπόσπαστη πλευρά του συνολικού αντικαπιταλιστικού προγράμματος πάλης, του αγώνα για την ριζική βελτίωση της θέσης των εργαζόμενων, της πάλης για δημοκρατικά δικαιώματα και ελευθερίες, της υπεράσπισης της ειρήνης σε αντιπαράθεση με το ΝΑΤΟ και τους αστικούς ανταγωνισμούς.

Η απειθαρχία στην πολιτική της ΕΕ στο σήμερα οδηγεί αναπόφευκτα στη συνολική ρήξη και στην δυναμική της αποδέσμευσης. Ανοίγει μια περίοδο συγκρούσεων και ανακατατάξεων στο εθνικό και στο διεθνικό επίπεδο, όξυνσης της ταξικής πάλης, όπου το ζήτημα της ριζικής αλλαγής του συσχετισμού δυνάμεων, ακόμα και το ζήτημα της εξουσίας μπορεί να μπει στην ημερήσια διάταξη. Είναι βέβαιο ότι η άρχουσα τάξη θα υπερασπίσει με νύχια και με δόντια τις διεθνείς της συμμαχίες, με τις οποίες συνδέεται με δεσμούς αίματος, χρήματος και εξουσίας. Η πάλη για απειθαρχία-ρήξη-αποδέσμευση είναι δρόμος προσέγγισης της επαναστατικής αλλαγής, συγκέντρωσης δυνάμεων στη πάλη για την πολιτική εξουσία της εργατικής τάξης και των συμμάχων της. Αποτελεί έκφραση της συγκεκριμένης σύνδεσης τακτικής-στρατηγικής στο περιεχόμενο και τα μέσα της πάλης. Η παραπομπή της στο μακρινό μέλλον της λαϊκής εξουσίας και η προβολή του δρόμου της κοινοβουλευτικής ενίσχυσης με στόχο της «διακυβέρνηση» δεν «ωριμάζει τις συνθήκες» για ευρύτερες αλλαγές ενάντια στην αστική πολιτική.

Οι πολιτικοί αυτοί στόχοι δεν είναι προφανώς για να ανασύρονται στα συνέδρια. Είναι αντίθετα αναγκαίο να γίνονται υπόθεση της πάλης του λαού, του πολιτικού αγώνα του εργατικού και λαϊκού κινήματος στο σήμερα, να ενώνουν κοινωνικές δυνάμεις, να κερδίζεται κόσμος με την αναγκαία αντιΕΕ, αντικαπιταλιστική λογική, να αλλάζει τον συσχετισμό στην κοινωνία, να συγκροτείται μαχόμενο αντικαπιταλιστικό επαναστατικό ρεύμα.

Στην πραγματικότητα δεν είναι ότι η ιδεοληψία του ΝΑΡ και της ΑΝΤΑΡΣΥΑ «τραβάει ετσιθελικά» και «υπερβολικά» την πολιτική κατεύθυνση του κινήματος προς τον «στρατηγικό στόχο» της αποδέσμευσης. Αντίθετα είναι η ιδεοληψία της ρεφορμιστικής αριστεράς ότι ο «λαός φοβάται την ρήξη» που τραβάει πίσω το κίνημα, στο συμβιβασμό με την ΕΕ και την πολιτική του κεφαλαίου, στην άρνηση της απειθαρχίας και της ρήξης στο σήμερα, στην αποδοχή των ορίων της.

Η άρνηση της «**στρατηγικής**» της **ρήξης και της αποδέσμευσης από την ΕΕ** στον δρόμο για μια άλλη Ευρώπη της εργατικής εξουσίας, της ειρήνης και της αλληλεγγύης οδηγεί πάντα και στην «**τακτική**» **υποταγή στις κρίσιμες αποφάσεις** του αντίπαλου στο σήμερα. Αυτό αποδείχθηκε ξεκάθαρα το 2015, αλλά αρκετοί σφυρίζουν ακόμα αδιάφορα.

Γιατί με την ANTAPΣYA

Η εκλογική ενίσχυση της ANTAPΣYA-Ανατρεπτική Συνεργασία δυναμώνει τη μάχη για κατακτήσεις εδώ και τώρα, για ρήγματα στο σιδερένιο τείχος της εκμετάλλευσης και του ολοκληρωτισμού της ΕΕ, των νέων και παλιών «προγραμμάτων σταθερότητας», του πολέμου, του ρατσισμού και της οικολογικής καταστροφής, για ρήξη-αποδέσμευση από αυτόν τον μηχανισμό, στον δρόμο για την Ευρώπη της κοινωνικής χειραφέτησης, του σοσιαλισμού και του κομμουνισμού.

Είναι ενίσχυση:

- Της πιο ανεξάρτητης αποφασιστικής, χωρίς δεσμεύσεις και συμβιβασμούς πτέρυγας των αγώνων. Η δύναμη που από την πανδημία μέχρι τα Τέμπη και το φοιτητικό κίνημα, μπήκε μπροστά για να πάνε, όσο πιο μακριά μπορούν.
- Της δύναμης που παλεύει ενάντια στην κυβέρνηση, το πολιτικό σύστημα, για απειθαρχία-ρήξη-αποδέσμευση από την ΕΕ.
- Της δύναμης που στέκεται απέναντι στην αστική πολιτική σε όλη την γραμμή του μετώπου. Όπως στο θέμα του πολέμου ενάντια στις ΗΠΑ-ΕΕ-NATO και τους ανταγωνισμούς του κεφαλαίου στον πόλεμο χωρίς να αναζητά φιλειρηνικό ρόλο για την ΕΕ ή αποκλειστική ευθύνη στους «άλλους».
- Που στο περιβάλλον αντιπαλεύει τη λογική του κέρδους χωρίς να γίνεται χειροκροτητής της πράσινης καπιταλιστικής ανάπτυξης ή αρνητής της κλιματικής αλλαγής. Της μόνης δύναμης με πρόγραμμα αντικαπιταλιστικής ανατροπής.

Ο Λένιν, οι Ενωμένες Πολιτείες και οι Φιλιπταίοι

Ο Λένιν στο γνωστό του κείμενο «**Για το Σύνθημα των Ενωμένων Πολιτειών της Ευρώπης**» τον Αύγουστο του 1915 διατύπωνε τη θέση ότι «**οι Ενωμένες Πολιτείες της Ευρώπης, κάτω από τον καπιταλισμό, είναι είτε αδύνατες είτε αντιδραστικές.**»

Τεκμηρίωνε αυτή την ιστορική εκτίμηση για τις καπιταλιστικές ολοκληρώσεις έτσι:

«Κάτω από τον καπιταλισμό [...] καμία άλλη βάση και καμία άλλη αρχή της μοιρασιάς δεν είναι πιθανή εκτός από την δύναμη [...] Η υπεράσπιση μιας “δίκαιας” μοιρασιάς (σημ. ανάμεσα στους καπιταλιστές) του εισοδήματος σε μια τέτοια βάση είναι καθαρός Πруντονισμός, ηλίθιος φιλισταϊσμός [...] Δεν υπάρχει και δεν μπορεί να υπάρξει κανένας άλλος τρόπος για να δεις την πραγματική δύναμη ενός καπιταλιστικού κράτους εκτός τον πόλεμο».

Και συμπέραινει:

«Η άνιση οικονομική και πολιτική ανάπτυξη είναι ένας απόλυτος νόμος του καπιταλισμού. Ως εκ τούτου, η νίκη του σοσιαλισμού είναι πιθανή πρώτα στις διάφορες ή ακόμα και σε μια καπιταλιστική χώρα μόνο. Αφού έχει απαλλοτριώσει τους καπιταλιστές και έχει οργανώσει τη δική του σοσιαλιστική παραγωγή, το νικηφόρο προλεταριάτο θα εγερθεί ενάντια στον υπόλοιπο καπιταλιστικό κόσμο – ελκύοντας στον αγώνα του τις καταπιεσμένες τάξεις άλλων χωρών, προκαλώντας εξεγέρσεις ενάντια στους καπιταλιστές, και σε περίπτωση ανάγκης, χρησιμοποιώντας ακόμα και ένοπλη δύναμη ενάντια στις εκμεταλλεύτριες τάξεις και τα κράτη τους».

Μια θυελλώδης περιγραφή συγκρούσεων. Καμία σχέση με «ρεαλιστικές ανυπακοές» και «κοινοβουλευτική ενίσχυση για την διακυβέρνηση».

Πηγή: PRIN